

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан
гуманітарно-педагогічного факультету Інна САВИЦЬКА
« ____ » _____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Протокол № 8 від «18» квітня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри
_____ Марина ДЄЛІНІ

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Управління навчальним закладом»
Гарант ОП
_____ Василь БАЗЕЛЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ”

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність
освітня програма
Факультет
розробники:

073 «Менеджмент»

Управління навчальним закладом

гуманітарно-педагогічний

доцент кафедри виробничого та інвестиційного
менеджменту, к.е.н., Свєрдан М.М.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Управління фінансово-економічною діяльністю
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	«Управління навчальним закладом»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістовних модулів	2	
Курсовий проект(робота)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1-2	
Семестр	2-3	
Лекційні заняття	45 год.	
Практичні, семінарські заняття	45 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	120 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Управління фінансово-економічною діяльністю» є поглиблене вивчення особливостей управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу, застосування його основних критеріїв, реалізація цієї сфери управління у загальному контексті управлінської діяльності як складової державної освітньої політики на загальнонаціональному та регіональному рівнях, шляхів їхньої оптимізації. При виробленні, здійсненні, забезпеченні системності заходів фінансово-економічного характеру у навчальному закладі передбачено вивчення нормативно-правових актів, що їх регламентують, основних економіко-управлінських підходів, що існують на сучасному етапі.

Ефективність управління фінансово-економічною діяльністю пов'язана з необхідністю модернізації системи освітнього менеджменту як необхідної передумови комплексної політики у гуманітарній сфері. Основоположним при цьому є складання ефективного кошторису навчального закладу, встановлення відповідних критеріїв оцінки прийняття управлінських рішень з питань фінансово-економічної діяльності навчального закладу, обізнаність механізмами та технологіями прийняття управлінських рішень з питань фінансово-економічної та господарчої діяльності навчального закладу, розпорядження майном, що належить навчальному закладу на правах власності, коштами у межах асигнувань та прибутків навчального закладу. Розглядається нормативно-правова база фінансово-економічної та господарчої діяльності навчального закладу.

Вивчаються сучасні моделі та шляхи розвитку системи управління фінансово-економічною та господарчою діяльністю в Україні та світі, стратегія, державні і відомчі програми щодо її оптимізації, створення системи її експертно-аналітичного супроводу.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або використання інновацій за невизначеності умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК1);
- здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК2);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК7);
- здатність підтримувати сприятливий соціально-психологічний клімат в колективі, налагоджувати ефективну взаємодію в команді, створювати сприятливі умови для навчання та саморозвитку педагогічних працівників закладу освіти (ЗК9).

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації (ФК4);
- здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість (ФК7);
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію (ФК9);
- здатність до управління організацією та її розвитком (ФК10);

- здатність розробляти ефективну систему мотивації, створювати сприятливі умови навчання та саморозвитку працівників закладу освіти (ФК12).

Програмні результати навчання (ПРН):

- ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення (ПРН2);
- обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї (ПРН4);
- планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному вимірах (ПРН5);
- володіння навичками обґрунтовувати, приймати та реалізовувати управлінські рішення в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні норми та соціальну відповідальність (ПРН6);
- застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією (ПРН8);
- вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу) (ПРН13).

3. Програма та структура навчальної дисципліни

– для повного терміну денної форми навчання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1.

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

ТЕМА 1. Основи фінансової діяльності навчальних закладів

Поняття фінансової діяльності навчальних закладів. Основні принципи організації фінансово господарської діяльності установ освіти. Фінансове забезпечення у сфері освіти.

Види фінансування навчальних закладів. Правові основи фінансово-економічної діяльності закладів освіти в Україні.

Аналіз організації фінансової діяльності провідних світових навчальних закладів.

ТЕМА 2. Фінансове планування бюджету навчальних закладів

Фінансова політика навчального закладу. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Зміст, завдання та методи фінансового планування. Зміст і порядок складання поточного (річного) та оперативного плану. Поняття кошторису навчальних закладів. Система бюджетування у навчальних закладах.

ТЕМА 3. Формування доходної частини бюджету навчальних закладів

Бюджетне фінансування закладів освіти. Власні надходження навчальних закладів, види надходження, порядок їх формування та використання. Надходження від основної діяльності. Надходження від додаткової господарської діяльності. Надходження від оренди установ освіти. Порядок надання платних послуг навчальними закладами.

ТЕМА 4. Видатки навчальних закладів

Видаткова частина кошторису навчального закладу. Поточні та капітальні видатки. Статті видатків установ освіти. Стипендіальне забезпечення та соціальні виплати особам, що навчаються.

Ефективність використання бюджетних коштів навчальними закладами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2

МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

ТЕМА 5. Організація оплати праці в навчальних закладах

Основні елементи організації оплати праці. Кадрова політика і управління персоналом. Планування і формування різних категорій персоналу навчального закладу.

Правові основи організації оплати праці в навчальному закладі. Договірне регулювання трудових відносин. Колективний договір. Положення про оплату праці. Штатний розпис закладу освіти. Порядок визначення посадових окладів та розрахунок фонду оплати праці закладу освіти. Дотримання штатно-фінансової дисципліни.

ТЕМА 6. Розрахунки та договірна робота у навчальних закладах

Система розрахунків навчального закладу. Відкриття рахунків приватних та державних закладів освіти.

Договірна робота. Порядок здійснення закупівель за державні кошти у навчальних закладах.

ТЕМА 7. Управління фінансами у навчальних закладах

Поняття фінансового менеджменту у навчальних закладах. Сутність управління активами навчального закладу. Вкладення тимчасово вільних коштів закладу. Застосування фандрайзінгу у навчальних закладах. Методи управління фінансовими та матеріальними ресурсами навчальних закладів. Система управління фінансами навчального закладу в умовах госпрозрахунку.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи стратегічного менеджменту							
Тема 1. Основи фінансової діяльності навчальних закладів	1-2	25	5	5	-	-	15
Тема 2. Фінансове планування бюджету навчальних закладів	3-4	32	7	7	-	-	18
Тема 3. Формування доходної частини бюджету навчальних закладів	5-6	32	7	7	-	-	18
Тема 4. Видатки навчальних закладів	7-8	32	7	7	-	-	18
Разом за змістовим модулем 1		121	26	26	-	-	69
Змістовий модуль 2. Прикладні засади стратегічного менеджменту							
Тема 5. Організація оплати праці в навчальних закладах	9-11	32	7	7		-	18
Тема 6. Розрахунки та договірна робота у навчальних закладах	12-13	32	7	7		-	18
Тема 7. Управління фінансами у навчальних закладах	14-15	25	5	5		-	15
Разом за змістовим модулем 2		89	19	19		-	51
Курсовий проект (робота)			-	-	-	-	-
Усього годин		210	45	45		-	120

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи фінансової діяльності навчальних закладів	5
2.	Фінансове планування бюджету навчальних закладів	7
3.	Формування доходної частини бюджету навчальних закладів	7
4.	Видатки навчальних закладів	7
5.	Організація оплати праці в навчальних закладах	7
6.	Розрахунки та договірна робота у навчальних закладах	7
7.	Управління фінансами у навчальних закладах	5
Разом		45

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи фінансової діяльності навчальних закладів	15
2.	Фінансове планування бюджету навчальних закладів	18
3.	Формування доходної частини бюджету навчальних закладів	18
4.	Видатки навчальних закладів	18
5.	Організація оплати праці в навчальних закладах	18
6.	Розрахунки та договірна робота у навчальних закладах	18
7.	Управління фінансами у навчальних закладах	15
Разом		120

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Дайте визначення управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу.
2. Розкрийте сутність управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу.
3. Визначте критерії та показники (параметри) управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу.
4. Які ви знаєте цілі управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу.
5. Дайте оцінку теоретичним особливостям вироблення та реалізації управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу.
6. Проаналізуйте сучасні механізми й методи залучення кадрових, фінансових та інституційних ресурсів при реалізації управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу.
7. Охарактеризуйте теоретичні принципи управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу.
8. Визначте основні напрями удосконалення теоретичних засад управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу.
9. Які існують види фінансування навчальних закладів.
10. Розгляньте правові основи фінансово-економічної діяльності закладів освіти в Україні.
11. Ознайомтесь із теорією та практикою здійснення управління фінансово-економічною діяльністю навчального закладу провідних світових навчальних закладів.
12. В чому сутність фінансової політики навчального закладу.
13. Фінансова стратегія і фінансова тактика.
14. Зміст, завдання та методи фінансового планування.
15. Зміст і порядок складання поточного (річного) та оперативного плану.
16. Поняття кошторису навчальних закладів.
17. Система бюджетування у навчальних закладах.
18. Бюджетне фінансування закладів освіти.
19. Власні надходження навчальних закладів, види надходження, порядок їх формування та використання.
20. Надходження від основної діяльності. Надходження від додаткової господарської діяльності. Надходження від оренди установ освіти.
21. Опишіть порядок надання платних послуг навчальними закладами.
22. Видаткова частина кошторису навчального закладу.
23. Поточні та капітальні видатки.
24. Статті видатків установ освіти.
25. Стипендіальне забезпечення та соціальні виплати особам, що навчаються.
26. Проаналізуйте методи визначення ефективності використання бюджетних коштів навчальними закладами.
27. Розкрийте сутність основних елементів організації оплати праці.
28. Кадрова політика і управління персоналом.
29. Планування і формування різних категорій персоналу навчального закладу.
30. Правові основи організації оплати праці в навчальному закладі.
31. Договірне регулювання трудових відносин. Колективний договір.

32. Положення про оплату праці. Штатний розпис закладу освіти.
33. Порядок визначення посадових окладів та розрахунків фонду оплати праці закладу освіти.
34. Дотримання штатно-фінансової дисципліни, її суть.
35. Система розрахунків навчального закладу.
36. Охарактеризуйте порядок відкриття рахунків приватних та державних закладів освіти. Де має місце договірна робота.
37. Порядок здійснення закупівель за державні кошти у навчальних закладах.
38. Поняття фінансового менеджменту у навчальних закладах.
39. Сутність управління активами навчального закладу.
40. Вкладення тимчасово вільних коштів закладу.
41. Чи доцільно застосування фандрайзінгу у навчальних закладах.
42. Які ви знаєте методи управління фінансовими та матеріальними ресурсами навчальних закладів.
43. Система управління фінансами навчального закладу в умовах госпрозрахунку.

Тестові питання

1. Організація фінансової діяльності ДВНЗ передбачає:

- а) комерційний розрахунок;
- б) кошторисне фінансування;
- в) сплату податку на прибуток до державного бюджету;
- г) складання фінансових планів.

2. Із поданих визначень оберіть те, що відображає суть поняття «фінансово-економічні засади управління освітою»:

- а) вид управлінської діяльності, спрямований на визначення цілей і майбутнього стану освітньої організації, а також ресурсів, необхідних для їх досягнення;
- б) комплекс принципів, методів, технологій і підходів до управління фінансово-економічною сферою освітньої галузі, визначених нормативно-правовими актами, системою органів управління освітою, сучасними тенденціями в державі та в світі;
- в) сукупність фінансово-економічних відносин щодо пошуку джерел і виділення ресурсів закладам освіти для ефективного, своєчасного і повного надання освітніх послуг та виконання функцій, визначених законодавством країни.

3. Встановіть відповідність між поняттями та їх визначеннями:

1	Бюджет	А	регламентована нормами права діяльність, пов'язана із складанням, розглядом, затвердженням бюджетів, їх виконанням і контролем за їх виконанням, розглядом звітів про виконання бюджетів, що складають бюджетну систему України
2	Бюджетний процес	Б	план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду
3	Бюджетна класифікація	В	єдине систематизоване згрупування доходів, видатків та фінансування бюджету за ознаками: економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими ознаками відповідно до законодавства України та міжнародних стандартів

4. Фінансування приватних навчальних закладів освіти здійснюється за рахунок коштів:

- а) відповідних бюджетів, коштів галузей народного господарства, Державних та комунальних підприємств і організацій, а також додаткових джерел фінансування;
- б) державних та комунальних підприємств і організацій;
- в) відповідних бюджетів;
- г) приватних осіб.

5. Чи є вірним ствердження: «Держава забезпечує бюджетні асигнування на приватну освіту в розмірі не меншому десяти відсотків національного доходу» (Так чи ні.) ?

6. До державних органів управління освітою в Україні належать:

- а) Міністерство освіти і науки України; Міністерства і відомства України, яким підпорядковані навчальні заклади;
- б) місцеві органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування і підпорядковані їм органи управління освітою.
- в) Державна атестаційна комісія України;
- г) всі перелічені в попередніх пунктах органи управління.

7. Доповніть речення:

Кошти закладів і установ освіти та науки, які повністю або частково фінансуються з бюджету, одержані від здійснення або на здійснення діяльності, передбаченої їх статутними документами, не вважаються _____ і не оподатковуються.

8. Земельні ділянки державних навчальних закладів, установ та організацій системи освіти передаються їм у постійне користування відповідно до:

- а) Закону України «Про вищу освіту»;
- б) Земельного кодексу України;
- в) Кабінетом Міністрів України;
- г) всі відповіді вірні.

9. Чи є вірним ствердження: «Валютні, матеріальні надходження від зовнішньоекономічної діяльності використовуються державними навчальними закладами, науковими, науково-виробничими установами системи освіти для забезпечення їх власної статутної діяльності згідно з чинним законодавством» (Так чи ні.)?

10. До капітальних видатків бюджету відносять:

- а) придбання обладнання і предметів довгострокового користування;
- б) капітальне будівництво (придбання);
- в) капітальний ремонт;
- г) субсидії і поточні трансферти;
- д) видатки на товари і послуги.

9. Методи навчання

Сучасні вимоги до підготовки магістрів передбачають здобуття основних теоретичних знань, вмінь та навичок. Для опанування знань найкраще допоможуть інтерактивні методи навчання, їх застосування можливе як при засвоєнні лекцій та при самостійній роботі студента.

Для активізації процесу навчання студентів в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

- на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал;
- зосереджується увага студентів на проблемних питаннях;
- наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань;
- звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем;
- заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

Планування занять передбачає створення передумов для реалізації таких методологічних принципів навчального процесу:

- інтенсивне використання самостійної роботи студента (підготовчий етап до роботи над ситуаційним завданням, пошук матеріалу для виконання аналітичних та аналітично-ситуаційних задач, складання індивідуального алгоритму прийняття управлінського рішення, самооцінювання управлінських якостей та здібностей тощо);
- використання методу конкретної ситуації з метою пояснення нових теоретичних положень теми;
- активне використання технічних засобів навчання, в тому числі відеоматеріалів, які ілюструють і надають інформацію до ситуаційних задач;
- дотримання жорсткого регламенту: визначення часу на індивідуальну роботу, на обговорення та прийняття групового рішення, на представлення групового варіанту вирішення проблеми, на дискусію;
- впровадження принципу нормування: дотримання норм і правил при проведенні ділової гри, чітке визначення оцінювання результатів гри;
- дотримання умов недостатньої визначеності. Оскільки управлінські рішення приймаються в умовах дефіциту об'єктивної інформації, необхідно навчати майбутніх менеджерів «діяти за обставинами»;
- використання різних рольових функцій при аналізі студентами конкретних ситуацій. Як правило, залежно від здібностей студентів, можуть виконуватись ролі «опонента», «оптиміста» або «песиміста», «адвоката», «провокатора», «реаліста» та ін.;
- активна підтримка внутрішньогрупової взаємодії студентів, залучення до обговорення всіх студентів, зняття напруження у відношеннях між емоційними й амбіційними членами групи.

Порівняно з традиційним, в інтерактивному навчанні змінюється сама роль викладача. Він поступається своєю активною роллю студентам і тільки спрямовує ігровий процес навчання та розвитку через співорганізацію взаємодії учасників, створює умови для їх ініціативи й творчого пошуку ефективних рішень конкретних ситуацій.

Методики активізації процесу навчання.

При викладанні дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких навчальних технологій, як: проблемні

лекції; робота в малих групах; семінари – дискусії; мозкові атаки; кейс-метод; ділові та рольові ігри; банки візуального супроводження.

Проблемні лекції направлено на розвиток логічного мислення студентів, коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, на які лектор відповідає сам, не чекаючи відповідей студентів. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає можливість наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи студента за творчим завданням.

Банки візуального супроводження сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності у вигляді презентації лекційного матеріалу за всіма темами дисципліни.

Індивідуально-консультативна робота.

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- за засвоєнням теоретичного матеріалу – консультації: індивідуальні (запитання – відповідь); групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- за засвоєнням практичного матеріалу – консультації: індивідуальні і групові (поточні та перед іспитом).

10. Форми контролю

Контроль успішності навчання студентів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю.

Видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестація.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Навчальний матеріал дисципліни поділяється на два змістові модулі.

Проміжна атестація визнає рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R_{ЗМ}^{(1)} \cdot K_{ЗМ}^{(1)} + \dots + R_{ЗМ}^{(n)} \cdot K_{ЗМ}^{(n)})}{K_{дис}},$$

де $R_{ЗМ}^{(1)}, \dots, R_{ЗМ}^{(n)}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K_{ЗМ}^{(1)}, \dots, K_{ЗМ}^{(n)}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K_{ЗМ}^{(1)} + \dots + K_{ЗМ}^{(n)}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K_{ЗМ}^{(1)} = \dots = K_{ЗМ}^{(n)}$. Тоді вона буде мати вигляд:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R_{ЗМ}^{(1)} + \dots + R_{ЗМ}^{(n)})}{n}$$

Підсумкова атестація з навчальної дисципліни проводиться у формі екзамену.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання
	екзамену
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

Оцінка «Відмінно» виставляється студенту (слухачу), який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «Добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «Задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка «Незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Управління фінансово-економічною діяльністю» (робоча програма навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

2. Електронний навчальний курс «Управління фінансово-економічною діяльністю»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1981>

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Антошкіна Л. І. Формування ринкових засад в сфері освіти //Формування ринкових відносин в Україні. — 2005. — № 8. — С. 64–68.
2. Бобров В. Б. Основні тенденції розвитку економіки вищої освіти в Україні // Вища освіта України. — 2005. — № 4. — С. 35–40.
3. Боголіб Т. М. Фінансове планування та прогнозування в системі вищої освіти / Формування ринкових відносин в Україні. — 2007. — № 7. — С. 98–103.
4. Бойко А. Конкурентоспроможність освіти як показник її ефективності та якості // Вища освіта України. — 2008. — № 3. — С. 16–23.
5. Балабанов Р. В. Управління вищою школою: Аналіз зарубіжного досвіду // Вісн. Харков. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. — 2001. — № 511. — С. 132–135.
6. Вдовенко С. Управління освітою в перехідний період. Стан, тенденції. Напрями реформування та критерії оцінки // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 3. — С. 176–180.
7. Воловець Я. В., Клімковський М. І. Економіка праці: Конспект лекцій з дисципліни. — Львів: ІІІТ при НУ “Львівська політехніка”. — 2002. — 160 с.
8. Воловець Я. В. Управління фінансово-господарською діяльністю навчальних закладів: наповнення дисципліни у віртуальному навчальному середовищі Львівської політехніки. — Львів, 2010 //Електронний ресурс: режим доступу <http://vns.lp.edu.ua/moodle/course/view.php?id=7904#section-0>
9. Воловець Я. В. Фінансова діяльність суб’єктів господарювання: Навч. посіб. / Нац. банк України; Львівський банківський ін-т. — К.: Алерта, 2005. — 200 с.
10. Головій Л. Суб’єкти з надання освітніх послуг у галузі вищої освіти // Підприємництво, господарство і право. — 2008. — № 12. — С. 85–87.
11. Данилишин Б. Ринок освітніх послуг: основні тенденції та шляхи модернізації // Україна: аспекти праці. — 2005. — № 8. — С. 28–35.
12. Десятов Т., Мельниченко В. Формування історичної свідомості громадян — важливий напрям роботи органів державної влади //АПВП. — 2004. — № 1. — С. 157–160.
13. Добрянський І. А. Приватна вища освіта в Україні: Курс лекцій. — К.: Імекс — ЛТД, 2006. — 460 с.
14. Другов О. О. Теоретичні засади та сучасний стан інвестиційного забезпечення сфери науки в Україні // Регіональна економіка. — 2009. — № 2. — С. 56–66.
15. Журавський В. С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. — К.: Ін Юре, 2003. — 416 с.
16. Закон України “Про Державний бюджет України на 2007 рік” від 19 грудня 2006 р. № 489-V // Уряд. кур’єр (далі УК). — № 243. — 2006. — 23 груд. — С. 5–14.
17. Експертна доповідь “Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2006 році” (проект). — К., 2007. — 256 с.
18. Інформаційні матеріали про роботу КМУ за дев’ять місяців 2005 р. — 87 с.
19. Кіндзерський С. А. Державне управління в гуманітарній сфері регіону України:

- автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. управління. — 25.00.02: Механізми державного управління / С. А. Кіндзерський; НАДУ. — К., 2006. — 20 с.
20. Кольбер Ф. Маркетинг у сфері культури і мистецтв / Ф. Кольбер, Ж. Кантель, С. Білодо, Д. Річ / Пер. з англ. С. Яринича. — Львів: Кальварія, 2004. — 240 с.
21. Куліков П. М. Проблеми та перспективи побудови ефективного механізму управління фінансовими ресурсами сфери вищої освіти України // Економіка і прогнозування. — 2009. — № 4. — С. 90–101.
22. Кучма Р. Теоретичні аспекти функціонування вищої освіти в регіоні // Вісн. УАДУ. — 2003. — № 1. — С. 204–210.
23. Матицина Г. Актуальні проблеми функціонування вищих навчальних закладів України в умовах ринкової економіки // Економіст. — 2006. — № 4. — С. 23–26.
24. Методичні рекомендації щодо порядку здійснення розрахунків вартості надання послуг вищими навчальними закладами з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, а також працівників органів державної влади та місцевого самоврядування з питань боротьби з корупцією: Затв. наказом від 27 лютого 2009 р. № 58 ГУДС [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.guds.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid=CDB198AE245EC9638EB3FAB265FEEDE?art_id=155201
25. Національна доктрина розвитку освіти: Затв. Указом Президента України від 17 квітня 2002 р. №347/2002 // В. С. Журавський Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні. — К.: Вид. дім “Ін Юре”, 2003. — С. 345–366.
26. Нестеренко П. В. Обмежені речові права державних вищих навчальних закладів // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих вчених: Зб. наук. праць. — Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. — С. 202–203.
27. Никифорок Б. В. Системний підхід до прийняття управлінських рішень. — Л.: Укр. акад. друкарства, 2007. — 229 с.
28. Николаев В. И. Системотехника: методы и приложения / В. И. Николаев, В. М. Брук. — Л.: Машиностроение, Ленинградское отделение, 1985. — 199 с.
29. Пальчиков В. І. Правові проблеми вдосконалення організації та управління в сфері освіти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. — 12.00.07: Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / В. І. Пальчиков; Інститут законодавства ВР України. — К., 2005. — 16 с.
30. Поляк О. В. Механізми надання управлінських послуг органами влади: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. управління. — 25.00.02: Механізми державного управління / О. В. Поляк; Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ. — Львів, 2006. — 20 с.
31. Освіта України 2005. Інформаційно-аналітичні матеріали діяльності МОН України у 2005 році та головні завдання на 2006 рік. — К., 2006. — 150 с.
32. Про вищу освіту: Закон України від 17.01.2002 р. № 2984-III // ВВР України, 2002. — № 20. — Ст. 134.
33. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України від 28.12.1994 р. № 334/94 // ВВР Україна. — 1995. — № 4. — Ст. 28.
34. Про освіту: Закон України від 23 травня 1991 року № 1060-XII (зі змін. та допов.) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/documents/>
35. Про позашкільну освіту: Закон від 22.06.2000 № 1841-III [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/documents/>

36. Про професійно-технічну освіту: Закон від 10.02.1998 р. № 103/98- ВР [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/documents/>
37. Салига С. Я., Яришко О. В. Управління вищими навчальними закладами: Монографія / За ред. проф. С. Я. Салиги. — Запоріжжя: ЗЦНТІ, 2005. — 194 с.
38. Саймон Г. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції / Пер. з англ. Р. Ткачука. — К.: АртЕк, 2001. — 392 с.
39. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.
40. Тимошенко О. В. Фінансові аспекти конкурентоспроможності вищої освіти в Україні: Монографія / О. В. Тимошенко, В. А. Федорова; Дніпропетровський нац. ун-т ім. О. Гончара. — Дніпропетровськ: Пороги, 2008. — 392 с.
41. Тищенко Н. Г. Экономика образования и образовательная политика // ОНС: Общественные науки и современность — М., 2003.— № 4. — С. 29–36.
42. Україна: стратегічні пріоритети. Аналітичні записки / За заг. ред. О. С. Власюка. — К.: НІСД, 2006. — 576 с.
43. Харчук Т. В. Вплив індикаторів ринкової цінності на ефективність діяльності вищих навчальних закладів // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. — Вип. 21. — Суми: УАБС НБУ, 2007. — С. 124–130.
44. Экономические основы культурной деятельности. Индивидуальные предпочтения и общественный интерес: В 3 т. — Т. 2: Экономическая политика в сфере культуры: новый век, новый взгляд [Отв. ред. А. Я. Рубинштейн, Б. Ю. Сорочкин]. — СПб: Алетейя, 2002. — 448 с.

Додаткова:

45. Пропозиції Верховної Ради України до основних напрямів бюджетної політики на 2007 рік // ВВР України. — 2006. — 6 жовт.
46. Пропозиції Президенту: нова хвиля реформ. — К., 2005. — 104 с.
47. Герасимов Б. М. Інтелектуальні системи підтримки прийняття рішень / Б. М. Герасимов, В. М. Локазюк, О. Г. Оксіюк, О. В. Поморова: Навч. посіб. — К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2007. — 335 с.
48. Клепко С. Освіта і стратегія розвитку України: бар'єри концептуального вибору // Перші президентські слухання "Виклики, породжені свободою".
49. Колесников Л. А. Основы теории системного подхода. — К.: Наук. думка, 1988. — 176 с.
50. Кононенко П. Українська освіта у світовому просторі // Освіта. — № 40 (5224). — 2006. — 11–18 жовт. — С. 2–7.
51. Ладенко И. С. Имитационные системы (методология исследований и проектирования) — Новосибирск: Наука, 1981. — 300 с.
52. Ладенко И. С. Об игровом моделировании организации системных исследований // Игровое моделирование: Методология и практика / Отв. ред. И. С. Ладенко. — Новосибирск: Наука, 1987.— С. 224–229.
53. Мисів Л. Теоретико-методологічні підходи до вивчення проблем державного управління формуванням та розвитком духовних цінностей українського суспільства // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць ДРІДУ НАДУ. — Вип. 3(25). — 2006. — С. 50–57.

54. Наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України “Про затвердження Порядку надання платних послуг державними навчальними закладами” від 27.10.1997 р. № 383/239/131.
55. Нестеренко П. В. Вищий навчальний заклад як суб’єкт цивільноправової відповідальності // Наук. вісн. Нац. акад. держ. податк. служби України. — 2005. — № 5 (32). — С. 165–170.
56. Нестеренко П. В. Особливості організаційно-правової форми вищих навчальних закладів приватної форми власності // Вісн. Нац. ун-ту внутр. справ. — 2006. — Вип. 33. — С. 338–343.
57. Нестеренко П. В. Проблеми законодавчого регулювання діяльності вищих закладів освіти // Вісн. Нац. ун-ту внутр. справ. — 2006. — Вип. 35. — С. 375–382.
58. Нестеренко П. В. Проблеми законодавчого регулювання діяльності вищих закладів освіти // Вісн. Нац. ун-ту внутр. справ. — 2005. — Вип. 30. — С. 375–381.
59. Нижник Н. Р., Машков О. А. Системний підхід в організації державного управління. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 160 с.
60. Остудімова В. А. Особливості фінансової діяльності державних вищих навчальних закладів // Економіка АПК. — 2008. — № 12. — С. 96–100.
61. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.1997 р. № 38 “Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами”.
62. Радченко О. Державне регулювання розвитку приватного сектора системи освіти України: сучасний стан дослідження проблеми // Вісн. Нац. акад. держ. управління при Президенті України. — 2005. — № 2. — С. 445–454.
63. Цветков В. В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). — Харків: Право, 1996. — 164 с.
64. Яришко О. В. Аналіз категорій стратегічного управління навчальними закладами // Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конференції “Динаміка наукових досліджень 2004”. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. — Т. 41. — С. 49–52.
65. Яришко О. В. Особливості використання SWOT-аналізу для вищих навчальних закладів // Матер. V Всеукр. наук.-практ. конференції “Фінансово-економічні проблеми розвитку регіонів в Україні”. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. — Т. 1. — С. 225–228.
66. Яришко О. В. Особливості стратегічного управління навчальними закладами // Матеріали регіональної науково-методичної конференції “Формування стратегії конкурентоспроможності освіти в регіоні”. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. — С. 170–172.
67. Яришко О. В. Оцінка і формування стратегічного потенціалу навчального закладу // Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конференції “Теорія і практика сучасної економіки”. — Черкаси: ЧДТУ, 2004. — С. 151–153.
68. Яришко О. В. Проблеми розвитку людського потенціалу навчального закладу // Матеріали III Міжнар. наук.-практ. Конференції “Динаміка наукових досліджень 2004”. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. — Т. 39. — С. 73–75.
69. Яришко О. В. Проблеми стратегічного управління вищими навчальними закладами // Матер. IX наук.-техн. конференції викл. та студ. ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА 2004. — Ч. 5. — С. 97–100.

70. Яришко О. В. Стратегія управління навчальним закладом I–II рівня акредитації // Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції “Науковий потенціал світу 2004”. — Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2004. — Т. 15. — С. 92–93.
71. Яришко О. В. Сутність та зміст стратегічного управління // Матеріали VII міжвузівської студентської наукової конференції “Формування сучасної стратегії підприємницької діяльності”. — Умань: Європ. ун-т, 2004. — С. 23–25.
72. Яришко О. В. Особливості стратегічного управління навчальними закладами в трансформаційній економіці // Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конференції студентів, аспірантів та молодих вчених “Проблеми глобалізації та моделі стійкого розвитку економіки”. — Луганськ: СЛУ ім. В. Даля, 2005.— С. 135–139.
73. Яришко О. Формування стратегії розвитку навчального закладу // Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конференції “Управління в освіті”. — Л.: Вид-во ДЦМОН, 2005. — С. 67–68.
74. Яришко О. В. Підвищення конкурентоспроможності освітніх послуг як основа стратегічного розвитку // Матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конференції студентів і молодих вчених “Конкурентоздатність територій і підприємств у взаємозалежному світі”. — Донецьк: ТОВ “ДЕГІ”, 2005. — С. 127–129.
75. Яришко О. Шляхи удосконалення управління недержавними навчальними закладами // Матеріали Міжнародного Форуму молодих вчених “Ринкова трансформація економіки постсоціалістичних країн”. — Харків: ХНТУСГ, 2005. — С. 112–113.